

A World Wide Web használata Nagy-Britannia felsőoktatási könyvtáraiban

A World Wide Web szerverek száma 1993 áprilisától 1994 májusáig 62-ről 1248-ra emelkedett a világon.

A brit felsőoktatási könyvtárak, közkönyvtárak és szakkönyvtárak körében végzett, interjúkkal megerősített kérdőíves felmérés során a válaszadó 74 felsőoktatási könyvtár közül 55 említette a WWW használatát, bizonyítva ezzel fontosságát az információs rendszerek között.

A WWW aktív használata, azaz HTML- (HyperText Markup Language) lapok építése lényegében ezekre a felsőoktatási könyvtárakra korlátozódik, míg a passzív használat más könyvtárakra is kiterjed, hiszen 94 válaszadó közkönyvtárból 3, a 37 szakkönyvtár közül 9 említette.

A WWW aktív használata szerint csoportosíthatók a könyvtárak. A csoportosítás szempontjai: a saját címlap (home page) megléte, HTML formátumban nyújtott helyi információ, HTTP- (HyperText Transfer Protocol) kapcsolatok más Web-szerverekhez, továbbá hogy az egyetemi WWW szerver kínál-e kapcsolatot a helyi könyvtári Gopher szerverhez, és biztosít-e telnetes elérést az OPAC-hoz.

Öt könyvtár rendelkezik önálló címlappal, és a külső információforrások mellett sok helyi információval. Tíz egyetemi városban van olyan szerver, amely a fentiekől csak a helyi információk kisebb számában marad el. Tizenhárom könyvtár szervere nem mutat rá külső információforrásokra. Három könyvtárban nincs helyi információ.

Nincs saját címlapja, de van Gopher szervere 14 egyetemnek. Telnetes elérés van 11 könyvtárhoz.

Néhány egyetemen a WWW szerverek az egyetemi számítóközpontok felügyelete alatt és/vagy a teljes campust behálózó információs rendszer, a CWIS (campus-wide information

server) részeként működnek. Az ún. új egyetemen egyszerűsíti a helyzetet, hogy a számítóközpontok és a könyvtár integrációja itt a legmarkánsabb.

Központi szerepe van az OPAC-ok HTTP-elérésének. Ez legtöbbször telnetes hívás, és független a Weben való navigációtól, de néhány esetben valódi HTTP-kapcsolat jön létre, amely lehetővé teszi a felhasználóknak, hogy az OPAC-ban parancsainak ismerete nélkül is tudjanak keresni.

A *Loughborough Egyetem Pilkington Könyvtárában* az OPAC szállítójával, a BLCMP-vel közösen kifejlesztett rendszerben a címlapról mind hagyományos telnetes hívás, mind kísérleti WWW OPAC választható.

A *Surrey Egyetemen* a *George Edwards Könyvtár* alaprajzot ad a könyvtár emeleteiről. Az ezeken található színes pontokra rákattintva az adott területről kapunk információt.

A *Bathi Egyetemi Könyvtár* lehetővé tette, hogy a folyóiratok címeire végzett keresés nyomán kapott listára egyszerűen rákattintva kapjuk meg egy-egy folyóirat részletes adatait. Hasonló rendszer működik a *North London Egyetemen* is, de itt a kereséshez Boole-operátorokat is használhatunk.

Az *Edinburghi Egyetem* WWW-lapjait WAIS-zel is kereshetővé tette.

A *Westminsteri Egyetem* szerverén kommentárokat írhatunk a látottakhoz, és háttérünkre, az általunk használt eszközökre stb. vonatkozó kérdőívet is kínál.

/FURNER-HINES, J.-WILLETT, P.: The use of the World-Wide Web in UK academic libraries. = *Aslib Proceedings*, 47. köt. 1. sz. 1995. p. 23–32./

(Koltay Tibor)

A CD-ROM mint közvetítő médium egy szervezetben

Az üzleti világban a legtöbb információs menedzsernek arra van szüksége, hogy csaknem azonnal hozzáférhessen nagy mennyiségű információhoz. Az elfoglalt vezetőknek nincs arra idejük, hogy a könyvtárban dokumentumokat keressenek meg, majd tanulmányozzák azokat. Kérdéseikre tömör, könnyen érthető, jól szerkesztett válaszokat várnak. Nem valószínű, hogy olyan drága CD-ROM adatbázisokat szereznek be, amelyeket csak

alkalmanként használnak, inkább olyanokat, amelyek a cég szempontjából fontosak, időszerűek, relevánsak.

Az információs menedzsereknek mások által rögzített tudásra, ismeretekre van szükségük, s ezt úgy lehet legkönnyebben megtalálni, ha tudják, kit kell megkérdezni. A könyvtárosok kezdetől fogva foglalkoznak a rögzített tudással, de a mai üzleti döntéseket olyan gyorsan hozzák, hogy